

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/67/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718200318
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8718200318.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., obidvaja žalobcovia právne zastúpení: Mgr. Róbertom Liškom, advokátom, Štefánikova 882/39, 058 01 Poprad, proti žalovanému: D. F., nar. X.X.XXXX, bytom G. H. XXXX/XX, XXX XX D. - I., právne zastúpení Mgr. Peter Lindeman, advokát so sídlom Murgašova 86/1, 058 01 Poprad, IČO: 42 239 290, o vypratanie pozemku a odstránenie stavby, o odvolaní strán sporu voči rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 11C/3/2018-237 z 26.5.2023 takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch II. a III.
- Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) hore označeným rozsudkom (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol takto, cit:

I. Konanie o uloženie povinnosti žalovanému na vlastné náklady odstrániť murované oplotenie nachádzajúce sa na pozemku žalobcov na hranici medzi parcelou E. parc. č. XXXX/X a parcelami E. parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X v k. ú. I. zastavuje.

II. Žalobu z a m i e t a.

III. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

2. Rozhodol tak v konaní o žalobe na vypratanie pozemku a odstránenie stavby doručenej súdu prvej inštancie 15.01.2018, ohľadne ktorej súd prvej inštancie uznesením z 29.10.2020 a následne uznesením z 26.5.2023 pripustil zmenu žaloby tak, že ňou žalobcovia 1/ a 2/ požadovali žalovanému uložiť povinnosť na vlastné náklady vybudovať oplotenie vo výške dvoch metrov po celej dĺžke hranice medzi pozemkom žalobcov J. E. parc. č. XXXX/X – zastavané plochy a nádvoria o výmere 750 m², k.ú. I., obec D., vedenom na LV XXX a pozemkom J. E. parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 400 m², k. ú. I., obec D., vedenom na LV XXX, v lehote troch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku.

3. Prípád právne posudzoval podľa § 126 ods. 1, § 127 ods. 2 a 3, § 417 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), čl. 6 ods. 1 a čl. 8 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný správy poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Vo veci vzal za D., že žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodieloví spoluvlastníci pozemkov J. E. parc. č. XXXX/X o výmere 286 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 107 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 50 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere

750 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 22 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/XXX o výmere 42 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/XXX o výmere 36 m² - vodné plochy, stavby súp. č. XXXX - rodinného domu nachádzajúceho sa na pozemku parc. č. XXXX/X, garáže súp. č. XXXX nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. XXXX/X, hospodárskeho objektu na parc. č. XXXX/X, oceľového prístrešku na parc. č. XXXX/XXX, to všetko v k. ú. I., obec D. a žalovaný je výlučným vlastníkom pozemkov C KN parc. č. XXXX/X o výmere 400 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 115m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 43 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 332 m² - záhrady, parc. č. XXXX/X o výmere 27m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/XXX o výmere 6 m² - vodné plochy, pozemku E KN parc. č. XXXX/X o výmere 184 m² - orná pôda, ako aj stavby súp. č. XXXX - rodinný dom nachádzajúci sa na pozemku parc. č. XXXX/X a garáže súp. č. XXXX nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. XXXX/X, to všetko v k. ú. I., okres D.. Obhliadkou na mieste samom mal súd prvej inštancie zistené, že namietaný plot sa nachádza v zadnej časti pozemkov strán sporu a na mieste, kde žalobcovia v 1/ a 2/ rade žiadajú plot vybudovať je umiestnená kari sieť a plechy po celej dĺžke oplotenia.

5. Pri právnom posúdení prípadu vychádzal z názoru, že imanentnou súčasťou výkonu subjektívneho vlastníckeho práva je vždy interakcia s inými osobami a ich majetkom, ktorej premietnutím v právnej rovine sú aj susedské práva upravené v § 127 OZ. Tie možno vymedziť ako normatívne upravené vzťahy vlastníka a tretích osôb pri užívaní veci a to vo vzťahu k účinkom užívania vecí na tieto tretie osoby alebo ich majetok. Susedské práva sa netýkajú len vzťahov vlastníkov bezprostredne susediacich nehnuteľností, ale podľa miestnych okolností aj vzťahov s vlastníkmi vzdialenejších nehnuteľností. Súčasne sú tieto susedské práva aj premietnutím zásady, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že vybudovanie nového plechového oplotenia nie je dôvodné, nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali dôvodnosť uloženia povinnosti zrealizovať takéto plechové oplotenie žalovanému. V konaní sa totiž aj žalovaná 2/ vyjadрила, že žalovaný žalobcov 1/ a 2/ neruší vnikaním hydiny na ich pozemok, ani strihaním stromov, k čomu malo dôjsť približne rok a pol pred vydaním napadnutého rozsudku. Žalobou požadovanú povinnosť podľa súdu prvej inštancie nemožno žalovanému uložiť ani titulom prevenčnej povinnosti v zmysle § 417 ods. 1 OZ, keď žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali, že im toho času škoda skutočne hrozí a preto nie sú dôvodné opatrenie na odvrátenie hroziacej škody. Na podporu svojich záverov súd prvej inštancie zhrnul, že pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, t.j. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení v relevantných hmotnoprávných skutočnostiach, a to prioritne žalobca v podaní k žalobe a žalovaný v podanom vyjadrení k žalobe. Za výsledok sporového konania je tak plne zodpovedná sama sporová strana.

6. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil § 257 CSP vychádzajúc zo zistenia, že žalobcovia 1/ a 2/ ako aj žalovaný sú dôchodcovia, starobný dôchodok ich jediným príjmom a že súčasne majú navzájom dlhodobo narušené susedské vzťahy, s ohľadom na čo je spravodlivé, aby každá strana sporu znášala jej vzniknuté trovy konania.

7. Voči výroku II. napadnutého rozsudku podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/, a to z odvolacích dôvodov vymedzených v § 365 písm. f) a h) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli v ňom, že sa nestotožňujú so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia majú za to, že uniesli dôkazné bremeno a preukázali nevyhnutnosť vybudovania oplotenia na hranici pozemkov. Argumentovali pritom nevhodným a hrubým správaním žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, vo veci predloženými dôkazmi o jeho predchádzajúcom správaní sa voči nim a celkovo narušenými vzťahmi, ktoré označili za šikanózne, pretože po odstránení plota sa museli opakovane obracať na odbor poriadkovej polície (napr. z dôvodu, že žalovaný postriekal ovocný strom neznámou tekutinou, čím došlo k jeho čiastočnému odumretiu, ostrihal konáre z ovocného stromu čím došlo k jeho poškodeniu, poškodil kríky vysadené v susedstve bývalého oplotenia, vnikol na pozemok žalobcov alebo gestami naznačoval fyzickú likvidáciu žalobkyne 2/). Poukázali na zásadu vzájomnosti spočívajúcu v tom, že ochrana poskytujúca sa právam vlastníka jednej veci nesmie byť v nepomere k spravodlivej ochrane práv vlastníka druhej veci, ako aj že primeranosť zásahu do vlastníckeho práva musí byť hodnotená so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Súdom prvej inštancie tvrdený plot z kari siete a plechov po celej dĺžke hranice nie je podľa žalobcov

1/ a 2/ opločením v pravom zmysle slova, pretože ide o súbor všetkého možného vrátane reklamného banneru, rôznych tyčí, dosiek, ktoré žalovaný kedykoľvek odstraňuje, za vetra sú nebezpečné pre okolie a skôr ide o plot z odpadu. Poukázali tiež na to, že žalovaný pôvodne pri ohlásení drobnej stavby žiadal o úpravu kamenného plota, ktorú však nevykonal a plot búra ďalej. Do odstránenia murovaného opločenia žalovaným toto dlhodobo oddeľovalo pozemky a nebránilo ich riadnemu využitiu. Povinnosť vybudovania opločenia na hranici pozemkov medzi sporovými stranami žalobcovia 1/ a 2/ odôvodňovali hlavne dlhodobo neprijateľným správaním žalovaného, existenciou predchádzajúceho plota, vekom ako aj zdravotným stavom žalobcov 1/ a 2/. Nesúhlasili tiež so záverom súdu prvej inštancie o nenaplnení podmienok vyplývajúcich z § 417 ods. 1 OZ. Prezentovali názor, že účelovo upravené správanie žalovaného nie je možné vykladať tak, že žiadnu ďalšiu škodu žalobcom 1/ a 2/ nespôsobí a v prípade je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že žalovaný na svojom pozemku v tesnom susedstve chová hydinu, ktorá občasne vniká na pozemok žalobcov 1/ a 2/, a že sa tomu tak v poslednom čase nestalo nie je zárukou jej budúceho nevniknutiu na ich pozemok. Z uvedených dôvodov navrhli rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a žalobe vyhovieť, prípadne vec vrátiť súdu prvého inštancie na ďalšie konanie. Súčasne si nárokovali náhradu trov odvolacieho konania.

8. K odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ sa podaním z 05.09.2023 vyjadril žalovaný. Nesúhlasil v ňom s dôvodmi podaného odvolania, ako aj tvrdeniami žalobcov, že z jeho strany sa má jednať o nevhodné a hrubé správanie v rozpore s dobrými mravmi. Tvrdil, že o takýchto skutočnostiach nesvedčia žiadne dôkazy, ktoré by boli v konaní predložené, a takým nemôžu byť ani oznámenia žalobcov 1/ a 2/ na políciu, že sa mal žalovaný voči žalobcom 1/ a 2/ takéhoto protiprávneho konania dopustiť. Konania vedené pred policajnými orgánmi ohľadne týchto oznámení boli všetky zastavené a žalovaný nebol uznaný za vinného zo spáchania žiadneho priestupku alebo iného protiprávneho konania voči žalobcom 1/ a 2/.

9. V odvolacej replike z 23.10.2023 k vyjadreniu žalovaného žalobcovia 1/ a 2/ zotrvali na dôvodoch podaného odvolania, pričom samotná skutočnosť, že žalovaný nebol uznaný vinným zo spáchania priestupkov ešte neznamená, že tieto skutky sa nestali a že žalovaný sa dlhodobo nespráva v rozpore s dobrými mravmi. Súčasne opätovne poukazovali na svoj vek a zdravotný stav z dôvodu, ktorého už nemajú silu opakovane podávať oznámenia na konanie žalovaného.

10. Žalovaný v odvolacej duplike 10.11.2023 k replike žalobcov 1/ a 2/ v plnom rozsahu poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia a opätovne vyjadril nesúhlas s dôvodmi uvedenými v odvolaní.

11. Voči napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalovaný a to čo do výroku III. ohľadne nároku na náhradu trov konania, z dôvodov vymedzených v § 365 ods. 1 písm. c) a h) CSP. Argumentoval v ňom nedostatočnosťou a nesprávnosťou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj samotnej aplikácii § 257 CSP v danom prípade. Poukázal na to, že status sporových strán ako starobných dôchodcov nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa a takými nie sú ani súdom uvádzané narušené susedské vzťahy. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že žalobcovia 1/ a 2/ v minulosti neumožnili žalovanému vstup na ich pozemok za účelom vykonania stavebných úprav na stavbe Hobby dielne, hoci na takýto ich postup nebol daný žiaden dôvod, a žalovaný sa splnenia tejto povinnosti musel domáhať súdnou cestou v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/34/2017. Preto žiadal napadnutý výrok III. rozsudku zmeniť tak, že žalovanému bude priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%, alebo v tejto časti napadnutý rozsudok zrušiť a v zrušenej časti vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie.

12. Žalobcovia 1/ a 2/ označili výrok III. napadnutého rozsudku za spravodlivý a správny. K možnosti aplikácie § 257 CSP na daný prípad poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS/158/2015 zo 17. marca 2015. V spojitosti s konaním vedeným pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 7C/34/2017 poznamenali, že žalovaný disponoval rozhodnutím o dodatočnom povolení stavby vydaným ešte 29. júna 2012 s tým, že stavba mala byť dokončená do 31.12.2012, k čomu však z jeho strany nedošlo, z dôvodu ktorého toto stavebné konanie trvá už viac ako 10 rokov.

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolania sporových strán boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenými osobami (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie

vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúvaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podaných odvolaniach. Výnimkou by mohli byť len vady konania týkajúce sa procesných podmienok, aj keď v odvolacích dôvodoch neboli uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

14. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov nastal pri rozhodnutí súdu prvej inštancie suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

15. Odvolací súd v predmetnom prípade posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, osobitne v kontexte s namietaným nesprávnym obsadením súdu, nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením, teda či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

16. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd odvolací súd uvádza, že zákonné obsadenie súdu považuje procesná teória za procesnú podmienku na strane súdu, ktorej nedostatok je v priebehu konania odstrániteľný. Ústavná požiadavka na nezávislý a nestranný súd sa v priebehu konania na súde prvej inštancie zabezpečuje povinným „samonamietnutím“ sudcu, ak si je vedomý svojho vylúčenia, alebo kvalifikovanou námietkou zaujatosti sudcu, vznesenou stranou sporu, ak sa o vylúčení sudcu strana dozvie. Dôvody vylúčenia sudcu vymedzuje § 49 ods. 1 a 2 CSP a spočívajú hlavne v pomere k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným v konaní. Požiadavka správneho obsadenia súdu znamená jeho obsadenie zákonným sudcom, t. j. sudcom daného úseku súdu, ktorému bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom § 51 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd musí uviesť v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom neznamená ľubovôľu hodnotenia a súd pritom hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

18. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z § 132 O.s.p. (teraz § 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplývali ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli

vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p., resp. teraz § 192 a 193 CSP.

19. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. h) CSP, t.j. že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi odvolací súd uvádza, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, obmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

20. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu a zo zistených skutočností prijal vecne správne právne závery. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a v plnom rozsahu na neho poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu vyplýva z rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, č. 20772/92. Na zvýraznenie predvedčivosti napadnutého rozsudku a sporovými stranami uplatnené odvolacie námietky odvolací súd uvádza nasledovné.

21. Právny poriadok neustanovuje vlastníkom pozemkov všeobecnú povinnosť nechať si oplotiť im patriace pozemky. Takáto povinnosť je upravená len čiastočne v § 12 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Na oplotenie pozemku nie je potrebný súhlas vlastníka susedného pozemku, ak toto nebude stáť ani časťou na susednom pozemku; v takomto prípade sa oplotenie stáva výlučným vlastníctvom majiteľa pozemku, na ktorom bolo postavené. O uložení povinnosti oplotenia pozemku súd rozhodne, ak je oplotenie potrebné a súčasne sa ním nebude brániť účelnému využívaniu susediacich pozemkov a stavieb. Potreba vybudovania oplotenia sa skúma s ohľadom na záujmy žalobcu, ktorý sa takýmto spôsobom domáha ochrany svojich práv, avšak vyhodnocovaná má byť z objektívnych hľadísk, ako aj z aspektu proporcionality, teda, či spor nemožno riešiť na základe negatívnej žaloby prípadne aj s prihliadnutím na veľkosť nákladov, ktoré by boli spojené s vybudovaním oplotenia, resp. s tým spojeným geodetickým zameraním hraníc pozemku na mieste samom. Pri posudzovaní vplyvu požadovaného oplotenia na účelné využívanie susedných pozemkov a stavieb sa podľa povahy prípadu má zisťovať najmä to, či by oplotenie nebránilo prístupu na susedný pozemok alebo stavbu, prípadne prístupu na verejnú komunikáciu a pod. Súd skúma potrebu vybudovania oplotenia len z občianskoprávneho aspektu a nie zo stavebnotechnického; preto nerieši, z akých materiálov a v akej podobe má byť oplotenie vybudované.

22. Aktívnu legitímáciu na podanie žaloby má vlastníak susediaceho pozemku, avšak nemusí ísť o bezprostredne susediaci pozemok, ak neoprávnené zásahy majú dopad aj na iné vzdialenejšie pozemky. Žalobca musí v súdnom konaní preukázať negatívny dopad na svoje práva (napr. vnikanie psa na jeho pozemok alebo neoprávnený prechod cez jeho pozemok s následkom škody, prípadne neprimerané obťažovanie) a s tým spojenú potrebu oplotiť pozemok. Žalovaným môže byť len vlastníak pozemku. Aktívna ani pasívna legitímácia sa nevzťahuje na užívateľa pozemku.

23. K odvolacej námietke žalobcov 1/ a 2/ o dlhodobu nevhodnom správaní žalovaného v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu k nim odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že v posudzovanom konaní neboli žalobcami 1/ a 2/ navrhnuté a vykonané také dôkazy, ktoré by takéto správanie žalovaného skutočne a dostatočne preukazovali. Preukázanie niekoľkých ústnych oznámení

žalobkyne 2/ policajnému orgánu nemôžu byť bez ďalšieho za takýto dôkaz považované, nakoľko z nich nevyplýva, či ku konaniu žalovaného popisovaného v časti II.A ich odvolania (a počas konania pred súdom prvej inštancie v podaní žalobcov 1/ a 2/ z 19.10.2020) skutočne došlo. Žalovaný totiž na pojednávaní konanom 26.05.2023 namietal neunesenie dôkazného bremena žalobcov 1/ a 2/, pokiaľ ide o dôvod uloženia povinnosti žalovanému postaviť oplotenie na hranici označených pozemkov.

24. V sporovom procese povinnosť tvrdenia aj dôkazné bremeno spočíva na tej sporovej strane, ktorá z existencie určitých skutočností vyvodzuje pre seba priaznivejšie právne dôsledky - spravidla ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tvrdí. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Strana sporu, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú aj tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažoval za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez nárok, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

25. S výstavbou oplotenia sú, v závislosti od jeho typu, spojené značné náklady. Sú, na ktorý sa strana sporu obráti s návrhom na uloženie povinnosti vlastníkovi susediaceho pozemku postaviť oplotenie sa v zásade nevyhne skúmaniu toho, či namiesto uloženia tejto povinnosti nie je vhodnejšie, resp. viac zodpovedajúce princípu proporcionality, uloženie iných povinností, s ktorými takéto náklady spojené nie sú, teda či spor nemožno riešiť napr. na základe negatívnej žaloby. Pri posúdení všetkých okolností predmetného prípadu sa ani odvolaciemu súdu nejavia dôvody prezentované žalobcami 1/ a 2/ dostatočne vážne a presvedčivé pre uloženie žalobou požadovanej povinnosti žalovanému postaviť oplotenie požadovaných parametrov na hranici pozemkov označených v žalobe po jej čiastočnej zmene. V tejto súvislosti tiež neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že žalobcovia 1/ a 2/ sa pôvodnou žalobou najskôr domáhali odstránenia pôvodného oplotenia - kamenného múru medzi pozemkami sporových strán, z dôvodu jeho zásahu na pozemky žalobcov 1/ a 2/ v rozsahu zameranom vytyčovacím náčrtom F. K. L. č. objednávky XX/XX z 19.04.2010 (v bode 5-438 v rozsahu 0,08 m, v bode 5-441 v rozsahu 0,14m, v bode 1220-4 v rozsahu 0,27m, v bode 5-46 v rozsahu 0,31m), aby následne po jeho odstránení žalovaným zotrvali na uložení povinnosti žalovanému zriadiť na hranici ich pozemkov nové oplotenie s nimi vymieňanými parametrami (výškou 2 metre), a súčasne žalobkyňa 2/ na pojednávaní dňa 26.05.2023 vo vzťahu k pôvodnému kamennému múru prezentovala názor, že žalovanému tento múr nekázali zbúrať cit. „aj keď zasahoval do nášho pozemku“.

26. Odvolací súd k odvolacím námietkam žalobcov 1/ a 2/ tiež podotýka, že na uloženie povinnosti susednému vlastníkovi pozemku zriadiť oplotenie nepostačuje potencionálna hrozba vnikania žalovaným chovaných zvierat na pozemky v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/. Uvedená skutočnosť by musela vyplývať z vykonaného dokazovania, čo nie je daný prípad. Súdom prvej inštancie boli § 127 a § 417 OZ na prípad aplikované správne, v súlade s ich účelom a zmyslom. Pre uloženie žalobcami 1/ a 2/ požadovanej povinnosti žalovanému nemôže byť postačujúci zdravotný stav žalobcov 1/ a 2/, prípadne ich vek ani celkovo narušené vzťahy medzi sporovými stranami.

27. K odvolaniu žalovaného voči výroku III. napadnutého rozsudku o nároku na náhradu trov konania odvolací súd uvádza, že zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

28. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného

ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, či 3MCdo/46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, zakladajúce voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania potrebné výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III.ÚS/292/07, či I.ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, III.ÚS/727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernenie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, I.ÚS/2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

29. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradiť trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ako by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdному uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie (I.ÚS/188/08 Sb. 49). Právna úprava nevylučuje vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 257 CSP) aj vo vzájomných vzťahoch medzi účastníkmi či ich príbuzenskom pomere. Vzájomné vzťahy medzi účastníkmi konania a ich príbuzenský pomer možno kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 158/2015 zo 17. marca 2015).

30. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania videl dôvody hodné osobitného zreteľa jednak v skutočnosti, že sporové strany sú dôchodcovia a ich starobný dôchodok je jediným príjmom a súčasne v skutočnosti, že medzi stranami sú dlhodobé narušené susedské vzťahy, tvrdenie ktoré v priebehu konania žalovaný nepopieral. Práve druhú z uvedených skutočností je podľa odvolacieho súdu potrebné považovať za rozhodujúcu pre spravodlivé rozhodnutie o tomto nároku. O komplikovanosti susedských vzťahov svedčí, že prvotný nárok uplatnený žalobcami 1/ a 2/ na odstránenie pôvodného oplotenia tieto následne zmenili, a vybudovanie nového oplotenia požadovali okrem iného aj s odôvodnením, že pôvodné oplotenie žalovaného zberať nežiadali. Aktuálne oplotenie medzi označenými pozemkami zriadené žalovaným je len dočasným riešením, ktorého nahradenie za trvalé si bude vyžadovať zlepšenie vzájomnej komunikácie medzi sporovými stranami a ústretovosť potrebnú pre budovanie konštruktívnejších susedských vzťahov. Priebeh konania pred súdom prvej inštancie svedčí o viacerých pokusoch pre zmierné riešenie sporu, ktoré však nemali úspech zjavne vzhľadom na povahu vzťahov, na ktorých majú podiel obe strany sporu. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého v prejednávanej veci sú dané okolnosti hodné osobitného zreteľa, vzhľadom na ktoré je možné aplikovať ust. § 257 CSP, takéto rozhodnutie zodpovedá spravodlivému usporiadaniu pomerov medzi susedmi a je aj v záujme eliminácie ich prípadnej ďalšej eskalácie (obdobne uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. XXXX/XX/XXXX-XXX z 25.1.2024).

31. Odvolací súd ďalej konštatuje, že žalovaný vo svojom odvolaní nedôvodne namietal odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo súd nesprávne obsadený súd. Po preskúmaní konania vedeného pred súdom prvej inštancie bolo zistené, že vec bola pomocou technických prostriedkov určených Ministerstvom spravodlivosti SR náhodným výberom najskôr pridelená na konanie sudkyňi JUDr. Márii Kubusovej a následne na základe Dodatku

č. 6 k Rozvrhu práce Okresného súdu Poprad na rok 2021 opäť pomocou technických prostriedkov určených Ministerstvom spravodlivosti SR náhodným výberom sudkyň JUDr. Markéte Marečkovej, ktorá po vykonaní pojednávania vo veci rozhodla napadnutým rozsudkom. Je tiež nepochybné, že žalovaný v priebehu konania nevzniesol námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi, a táto ani svoju zaujatosť neoznámila predsedovi súdu, preto nie je dôvod pre záver, že by vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený.

32. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu žalobcu zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

33. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo preto dospel k názoru o nenaplnení odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. c), f) a h) CSP namietaných žalobcami 1/ a 2/ vo vzťahu k výroku II. napadnutého rozsudku a žalovaným vo vzťahu k výroku III. napadnutého rozsudku, z dôvodu, ktorého postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil, pričom podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie.

34. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1, v spojení s § 255 CSP. Žalobcovia 1/ a 2/ ani žalovaná neboli v odvolacom konaní úspešní, preto im odvolací súd nárok na vzájomnú náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Okrem toho priznaniu vzájomnej náhrady trov odvolacieho konania bránia aj podmienky aplikácie § 257 CSP, pre ktoré nebola napadnutým rozsudkom stranám sporu priznaná ani náhrada trov prvostupňového konania.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).